

Szlukovényi Katalin

Ablak

*Miféle régi csönd jön be a nyitott ablakon?
Hűvös szeptember éj, tagolatlan üzenet
simít végig belül, akár a folyó illata,
szavak előtti tapasztalás érzéki csöndje
nyugodt hullámokban a fényen túlról.*

Dupladaktíl¹ I.

*Dupla a daktila,
Nádori Lídia,
jó ez a forma, de
marha nehéz.*

*Elszomorítana,
hogyha kifogna a
népeken itt – hiszen
egy, íme, kész.*

Dupladaktíl II.

*Dupla e daktile,
Berzsényi Dániel
antikizált, s ma a
lába nyomán*

¹ Double Dactyl: angolszász versforma. XIX. századi rímes szalontársasjátékokból ered, az 1960-as évektől amerikai költők (Anthony Hecht, Paul Pascal, John Hollander és mások) tették népszerűvé. A limerickhez hasonlóan szigorú formai kritériumok és többnyire játékos-nonszensz tartalom jellemzi. Két négysoros strófából áll. Első sora halandzsa (több standard is létezik, a leggyakoribb a műfaj alternatív nevét adó „Higgledy Piggledy”); a második sor kötelezően személynév (valóságos vagy fiktív, de mindenképp közismert); a második strófában pedig vagy az első vagy a második sorban csupán egyetlen (értelemszerűen hat szótagos) szó szerepelhet. Minden sor két daktilusból áll, csak a két versszak zárósora csonka: itt hat helyett csupán négy szótag (másképp daktilus, azaz egy choriambus) van. Az utolsó szabály, hogy az első és a második versszak utolsó sora rímeljen.

*lép az utód, aki
megmagyarítani
már e szalongaget
is meri, lám.*

Hernyótalp

*A történelmi
haladás nyomán sárba
tiport giliszták.*

Hóvirág

*Csak annyi meleg, mint a hó alatt
a gyökér makacs emlékezetében:
napfénynél sápadtabb, óvatosabb
fehér szirmok virágbontásra készen.*

Just a Joke – csak egy zsoké

*Jobbra, lefele, vissza, balra,
vissza, előre, hátra,
csuszkorászunk a ló összes létező
s elképzelt oldalára.*

*S míg próbáljuk fixálni magunk, meg azt,
hogymi a való, s mi hogy való,
kinek van ideje körbenézni:
hová szalad velünk a ló?*

Kiválasztás

*Barcelonában reggel hét felé
hasmenésre, sőt, hasfutásra ébredsz
– nem csoda, tegnap a fagyfalt, a bor,
a cigaretta, a késői séta
a gótikus negyedben le a parthoz,
a sok új élmény megtette hatását –,
kiszaladsz, és könnyítesz magadon,
aztán, mint aki jól végezte dolgát,
a fölös tehertől megszabadultan
kilépsz az erkélyre egy percre, és
elégedetten szemléled, ahogy
alattad ébredezni kezd a város:
üdék a színek, kerek a világ,
majd visszabújsz a puha ágymelegbe
szerelmesedhez, kicsit fészkelődsz, és
visszaalszol. Pont, mint a versírás.*

Limerick I.

*Volt egy úr, bizonyos Igor.
Sose szűnt ajkán a vigyor:
„Ön a fogam húzza,
de szétnyílt a blúza,
s látom, két csecse mily bibor.”*

Limerick II.

*Volt egy nő, úgy hívták, Zsófia,
hálni járt belé fél Szófia,
úgy megszokta, fel se tűnt már,
ki az, aki benne munkál:
egy ló vagy már megint a maffia.*

Limerick III.

*Volt egy nő, úgy hívták, Mikolt.
Két kölköt magából kitolt,
de a többit elvetélte,
úgy őszintén: nem kár érte,
elég, hogy kettővel kitolt.*

Limerick IV.

*Van egy hely, úgy hívják, Klagenfurt.
Egy fiú ott egy lányt orronfúrt,
aztán nyelven, hason s máshol,
míg a lány kikelt magából,
hogyan ne őt lyuggassa furtonfúrt.*

Limerick V.

*Van egy hely, úgy hívják, Haifa.
Élt ott egy szomorú szajha.
Értette a dolgát:
mikor elhantolták,
nem soká meredt a fejfa.*

Olvasói kérés

*Nem a szöveg szerelmese vagyok,
hanem a szellemé, mit eltakar
avagy fölfed csábító fátyoltánca,
a táncnál jobban kell, amit ígér,
s fátyolból annyi csak, mi vágyat ébreszt,
légy hát szerény, barátom, kritikus,
ne szaporítsad túl a fátylakat
buzgó öltöztetőnő, aggodalmas
anya módján, légy csak diszkrét madám,
ki tudja, hogy az érintés a lényeg,
amelyben föloldódhat a szöveg
mögötti test szerelmese, a test.*

Otthonunk

*Történeteinkből építjük fel a házunk,
kerítést rakunk abból, amit elhibáztunk,
s a szavak eresztékein át beragyog a fény,
nem engedünk be senki mást, csak aki te meg én.*

Szerelmes töredékek a lírai és a tudományos megközelítés különbségéről

*csupasz bőrrel az esőbe kiállni
átadni magam adasson akármi
engedni hogy az esőkopogásba
vegyülő érverés a ritmust megtalálja*

* * *

*A versben az a jó, hogy mint a szeretkezést,
ezt sem lehet erőből, görcsből, akarásból.
Nekem is akkor jó, ha jó a versnek.*

*Persze a vers is, mint a szerelem,
folyton a teljes egészet ígéri,
s csak töredékét adja, a hiányzó
részt magamnak kell hozzá megcsinálnom.*

*Bár van sietős írás: egy pillanat elég,
s a ruhám lecibálja, rögtön a vesémbé lát.
Mintha közvetlenül a zsigerekben
szólna egy telefon istentől, hogy „Vagyok”.*

*De egy kötetnyi vershez, akár a házassághoz,
már nélkülözhetetlen mind a két fele.*

* * *

*Alapjában jár máshogy az agyunk:
nekem minden vers egy szeretkezés,
a dolgok legközepébe igyekszik,
minden ízében teljességre tör,
s ha sikerül, orgazmusnyi időre
az egészet teremti meg. Viszont*

*te mindig csak egy picivel odébb,
egy lépéssel előbbre araszolgatsz,
egy logikus problémamegoldással
tolod előbbre közös bástyáinkat.*

*Persze mindkét stratégia hibás.
Nálam kikerülhetetlen a kérdés:
ha folyton odaérek, hogy lehet
hogy mégsem vagyok mindig ott. Míg nálad
arra nincs válasz, mire is jó folyton
előbbre jutni, ha nem látsz tovább
a megtett útnál, s pár lépést előre,
s fogalmad sincs, végül hova igyekszel?*

Vándormadár

*A szavak mindig többet tudnak nálam.
Ha hozzád szólok, saját elfeledt
ősöd beszédét hallod akaratlan,
különben egy szavam sem értenéd,
és én sem érthetek versemből többet,
mint a raj röptéből egy madara.*

Zacskológia

*Először költöztünk össze egy hétre:
apartman, vitorlázás, itt a nyár.
Éjjel egy tájt foglaltuk el a szállást,
de azért egyértelmű volt a sorrend:
szeretkezés és kicsomagolás,
evés, zuhany, szeretkezés és alvás.*

*Még óvatosan kerestük helyét
egymás életében a dolgainknak,
udvariasan egyeztettük azt is,
hová tegyük a cukrot, a cipőt,
aztán a nejlonzacskóknál kirobbant
a szenvedély, és a kisszőnyegen
törökülésben kivonatossan
felvázoltad a zacskológia
alapelveit és gyakorlatát.*

A szűz, új zacskó, ahogy kikerül
a gyári csomagolásból, még érintetlen:
ez az első fázis, és liberális
türelemmel ide soroltatik
a táskában hazavitt ruhászacskó
– másik új tárgy már érintkezett,
de az nem hagyott rajta nyomot, kábé
az egyszer smárolt, ártatlan tinédzser
kategóriája –; ők külön laknak,
őbelőlük még akármilyen lehet.

A második szekcióba kerülnek
a bevásárlózacskók: szinte tiszták,
kiszáritva és összehajtogatva
ők képezik a mindennapjaink
derékhadát – a tisztaság házasélete
konyhában tárolt szimbólumai.
Velük egy szinten, ám más funkcióban
gyülekeznek az utazózacskók:
szennyes ruhának, más, alkalmi célra.

És mindkét szintről a következő
– eggyel lejjebb, életkorral haladva –
a cipőzacskó-státus. Ez afféle
nyugdíjas állás: már nyilvánvalóan
elhasznált, de még jó állapotú,
luk- és koszmentes tasakok, amikbe
az utazáskor vagy sporthoz cipelt
lábbelit csomagoljuk.

És a vég,
a legutolsó út: le a kukához,
minden zacskó – hacsak ki nem lukad –,
szemeteszsákként végzi. Ez is fontos,
bár némiképpen tragikus szerepkör:
pusztulásában is élni segít.

Közben ránk virradt, s ez volt az a pont,
amikor muszáj eldönteni, hogy
most sikoltozva elmenekülök –
vagy végre megtalálta zsák a foltját.